

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Henr. Ioh. Nepom. Crantz S.C.A. Maiestat. Consiliar.
Institut. Med. Et Mater. Medic. Vindob. Profes. Pub. Ord.
Acad. Imp. Nat. Curios. Et Societ. Botan. Flor. Sodal.
Materiæ Medicæ Et Chirurgicæ ...**

Crantz, Heinrich Johann Nepomuk

[Wien], 1765

VI. Purgantia.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10189

VI. PURGANTIA.

Quæ in ventriculo, & intestinis contenta, ut etiam corporis humores per alvum educunt, PURGANTIA sunt.

Indicantur

1. a fluxu alvi non colliquativo.
2. a saburra ibi loci.
3. a natura singulari, generali epidemica morbi.
4. a coctione.
5. a revulsione.
6. In colica pictonum cum anodynis. GRASHUIS, HUXHAM.
7. In vermibus.

Petuntur hæc ex diluentibus, simul leniter stimulantibus, magna copia, ieiuno stomacho, in frigore moderato haustis.

AQUÆ MEDICATÆ *Offic. Hydrolog. Sapidæ.* Classis Naturalis Aquarum terrestrium Ordo Sapidarum. *Germ.* Gesundbrunn, Bäder. *Gallis* Eaux medicinales. *Anglis* The medicinal or mineral waters.

AQUÆ hæc a connubio mineralium minerales, a salutaris effectus foteriæ, & ab acido acidulæ dictæ, ratione interni, vel externi usus in aquas medicatas, vel thermas dividuntur. Quod harum dotes spectat, sunt aliis potabilibus aquis graviore, quanquam simul spi-

rituosiores existant, Scaturientes dirissimo frigore in glaciem difficilius concedunt, multa cura asservatæ corruptioni resistunt, neglectæ vero maiorem quam aliæ concipiunt, quam acidum fossile minima quantitate additum prævertit. Hæ principiis variis constant, in omnibus eminentia dicam.

AQUÆ ANTONIANÆ spirituosæ, spiritu & sapore & odore acidulo mobilissimo instructæ, gratæ, temperatæ, nec alvum nec urinam nimium movent, præter spiritum mineralem, alcalinam terram, & sal commune continent. Hystericis, & hypochondriacis cum effectu dantur, etiam acute decumbentibus porriguntur.

AQUÆ EGRANÆ, sale mediæ naturæ vero **GLAUBERI** imprægnatæ, magis purgantes, infarctus viscerum multum levant.

AQUÆ CAROLINÆ sal medium cum magna quantitate alcali & terra calcarea possident, alvum & diuresim movent, in saburra atrabiliaria pulchre profunt, **L. B. VAN SWIETEN.**

AQUÆ PIPERINÆ. Simplicissimæ, spirituosæ, in simplici humorum dilutione, etiam acrimoniæ muriaticæ e sanguine elutione, conveniunt.

AQUÆ PYRMONTANÆ, spirituosæ, ferratæ, penetrantes specie salis mirabilis **GLAUBERI** & plurimis aliis constantes, maximam vim habent in morbis chronicis & rebellibus.

AQUÆ ROITSCHENSES, ferratæ. Labefacta post febres intermittentes, præmissis præmittendis, viscera firmant.

AQUÆ

AQUÆ SELTERANÆ sale alcalino divites, lixiviosæ mites, diuresim magis quam alvum sollicitant, in phthisi incipiente cum lacte utiles ZAFFIUS, in cacochymia purulenta L. B. VAN SWIETEN, item in acido austero in corpore prædominante IDEM *Comment. T. III.* Tum in Mania, & dementia repetito experimento probavit BONEKEN *Gazette Salut. Nro. I. 1762.*

AQUÆ SCHWALBACENSES ferratæ, inter Egranas, & Pymontanas quasi mediæ, licet Egranis magis spirituosæ hypochondriacis, & hysteriis suadentur.

AQUÆ SEDLICENSES salem neutrum, alvum sollicitantem, habent.

AQUÆ SPADANÆ, martiales, cum spiritu minerali acido sulphureo & spirituoso, levissimæ, alvum adstringentes, DE PRESSEUX in roborando venere exhaustos reliquis omnibus palmam præripiunt multiplici experimento TYSSOT. Fons *Geronsterinus*, paralyfi, atrophix a colica pictonum utilis, IDEM: in scorbuto *Savenirium* laudat, in ulceribus ex *Pouhontio* lotionem, clysmata etiam ex *Pouhontio* in vermibus utilia habet, IDEM; & quod mirum! omnia insecta, ranæ, pisces, hos fontes nunquam attingunt, attingentes moriuntur. Potantur in chlorosi, mensium defectu, & excessu, licet cæterum instantibus, vel etiam fluentibus non sumendæ. Non utilis hypochondriacis, scirrhis, fons *Geronsterinus*, ZAFFIUS; neque plethoricis, morbis capitis laborantibus, DE PRESSEUX. Convenit e contra pallidis, pituitosis, ad motus convulsivos, & leipothymiam proclivibus, IDEM; aliis *Savenerius*, & *Pouhontius* prodest.

Sub harum vero aquarum acidularum usu, tum ab alimentis alcalinis, tum ab eiusdem indolis medicamentis, etiam a saponibus abstinere convenit; contra vero indulgere motu. Assumuntur unius, duarum, trium, quatuorve librarum mensura per diem, oportet enim his ventriculum assuescere, summa enim illico dosis periculosa foret.

EX SALINIS SEU NATRIS.

NATRUM improprie quidem nonnulli hodie vocant, ex foteriis fontibus eductum sal medium, quod in longas quadratas & compressas crystallos coit, amarum fit, igne facile fundatur, & multa facilitate ad æquales fere portiones etiam in aqua frigida solvatur. Acidum eius vitriolicum est, basis terrea, aut illi magnesiæ similis, aut terreæ salis communis. Ex hisce vero clarum fit, Natrum hocce, Natrum veterum non esse. Cæterum illius species sequentes sunt.

SAL CATHARTICUM AMARUM, s.

SAL ANGLICUM, aut **EPSOMENSE**, quondam ex fonte, ad lapidis ab urbe Epsom distantia, factum ex muria aquæ marinæ, post marini salis crystallisationem residua hodie potissimum paratur, & in omnibus aliis regionibus æque parari ac in Anglia posset. Hic dicitur constare acido vitriolico, & basi magnesiæ simili; illis iisdem ac Sal Glauberi principiis, dum perhibent ex sale Epsomensi fieri sola dissolutione in aqua, & nova crystallisatione sale Glauberi, & vicissim ex soluto Glauberi sale, interrupta crystallisationis regularitate, sale obtineri Epsomensem. Cæterum in exigua aquæ quantitate hic sal facile solvitur.

SAL

SAL SEDLIZENSE quod ex libra vulgari aquæ
II. drach. pondere elicetur.

SEIDSCHUTZENSE.

ELSTERANUM.

EGRANUM.

THERMARUM Carolinarum.

Scopo purgandi a drachmis duabus ad drachmas sex,
unciam unam, exhibentur in libra semis, una aquæ,
adiecta quæ palato grata sit aqua aliqua stillatitia. Sco-
po diuretico vero aut minor salis, aut maior aquæ su-
mitur quantitas, imperato simul regimine. His addi
possunt

MAGNESIA alba. Terra calcarea est, acido ni-
tri parum imprægnata, dicta p. 102.

SAL MIRABILE GLAUBERI.

EX LUBRICANTIBUS LENITER
ACRIBUS SIMUL.

CASSIA FISTULA. *Offic. Botanicor.* Claf.
fis Pauci-stam. *Germ.* Casien-Röslein. *Gallis*
Casse. *Anglis* Cassia.

CASSIA *foliis quinque pinnis*, in filiqua pulpam
demulcentem, leniter eccoproticam habet, multum
laudatam, per setaceum traiectam puram, mundatam,
etiam infantibus a drachma semis ad scrupulos duos,
adultis a drachmis duabus ad unciam unam semis, cui
& alia purgantia addi possunt: In decocto tota ab un-
cia una ad tres datur, in clystere pulpa ad uncias duas
O 5 præ-

præscribitur: cum pulpa tamarindorum, sale medio, purgans antiphlogisticum concinnari solet, in initio morborum acutorum utile: optimum pariter gravidarum purgans est. Iam olim ad nephritidem calculosam, calculum, laudata cassia, multis adhuc in usu, & urinam viridi colore tingit.

MANNA *Offic. Botanicorum* FRAXINI succus. *Classis Naturalis Incomplet. Germ.* Manna. *Gallis* Manne. *Anglis* Manna.

FRAXINUS *floribus completis*, sponte, vel per vulnus lacrymam melleam, subdiaphanam fundit. Optima alba est, Calabrina. Hæc in aere humido liquefcit, in aqua solvitur, & interveniente caloris beneficio etiam in spiritu vini; in aqua soluta, & in priorem consistentiam redacta, obscurioris coloris est, unde hæud depuranda.

Cæterum specificum eccoproticum est hoc medicamentum iunioribus unius, duarum drachmarum pondere solutum, adultioribus etiam duarum, imo trium unciarum mole exhibendum per se, minori vero dosi additis aliis, uti tartaro solubili, sale polychresto, cremore tartari, cassiæ, ut & Tamarindorum pulpa, quibus fatua mannæ dulcedo corrigatur; hocque modo conficitur remedium purgans antiphlogisticum nulli grave. Ipsa manna etiam in asthma humorali, & in morbis hypochondriacis, utilis habetur; contra calculum in se ipso expertus SYDENHAM.

PRÆPARATUM, *Syrupus Mannatus.*

MEL vide *antidota.*

MYROBALANI p. 18.

PO.

POLYPODIUM *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis Cryptantherarum. Ordo filicum. *German.* Engelsfus. *Gallis* Polipode. *Anglis* Polypodie. *Italis* Polipodio.

POLYPODIUM *fronde pinnata, pinnis lanceolatis, alternis, connato-sessilibus, radicem dulcem, subnauseosam, alvum leniter moventem, infusis laxantibus plerumque addendam, officinis subministrat: unciae semis, unius dosi, purgandi, drachmæ unius in infuso, referandi, aperiendi scopo utilis dicitur, ut etiam efficacissima in podagra, arthritide habeatur, & in mania MALOUIN Acad. de Paris 1751. laudet.*

SACCHARUM p. 152. sq.

SYRUPUS Rosarum solutivus.

RHABBARUM MONACHORUM *Offic. Botanicorum* RUMEX. Classis Natur. Pauciflam. *Germ.* Mönch-Rabarber.

RUMICIS *floribus hermaphroditis, valvulis integerrimis, tunica granulo notata, amaricans, austera radix, eccoprotica, raro hodie interno dicatur usui; decoctum ulcera mundat, adstringit, unciae unius, unius semis dosi.*

RHAPONTICUM *Off. Botanic.* RHEUM. Classis Pauciflam. *Germ.* Rapontik. *Gallis* Rapontic.

RHAPONTICUM *foliis glabris radicem amarā, subadstringentem, purgantem, largitur, hodie exoletam.*

RHA-

RHABARBARUM Verum *Off.* RHEUM
Botanicorum. Classis Pauci-stam. *Germ.* Rha-
 barber. *Gallis* Rhubarbe. *Anglis* Rhubarbe.

RHEUM *foliis subvillosis*, usitatissimum, etiam
 innocuum purgans, pueris, ob mucii copiam, quam
 detrahit, & fibrarum robur, quod addit, maxime con-
 veniens: datur a granis octo ad quindecim in pulvere,
 in infuso ad drachmas duas: cæterum minori dosi da-
 tum, & aliis iunctum, roborantem virtutem habet,
 non tamen ullam ad alios morbos specificam. Tor-
 retur etiam in alvi fluxibus, ut magis roboret, mi-
 nus purget.

PRÆPARATA. *Extractum* Rhabarbari: dosis
 scrupulus, drachma semis. *Tinctura* rhei aquosa. Do-
 sis unc. duæ, tres, cochleatim fumendæ, guttis XXX.
 XL. liquoris anodyni mineralis remixtæ.

TAMARINDI *Offic. Botanicorum* Classis Pau-
 ci-stam. *Germ.* Tamarinden. *Gallis* Tamarins.
Anglis Tamarind.

TAMARINDUS TOUR. SLOAN. fera
 utriusque Indiæ, Ægypti, Arabiæ arbor, fructus sili-
 quosus pulpa, cui semina insint, fæctos gignit.
 Pulpa ipsa in Medicinam adhibetur, alia abiiciuntur.
 Est vero pulpa, grata plurimis fermentatione perden-
 da aciditate prædita, non exigua salis essentialis & mu-
 cilaginis vi temperata, docet experimentum; nam &
 salein essentialem colore rufum, sapore acidum ex Ta-
 marindis primus extraxit BAUME *Pharm.* hic sal aqua
 frigida lotus saporem fere omnem & aciditatem amit-
 tit, calida solutus crystallifatus albus insipidus est, miræ
 tamen adhuc naturæ phænomena tartari exhibens plu-
 rima

rima & acidi salis; nam & in igne ut tartarus ardet, habitum etiam eundem fundit, solutionem Mercurii acido Nitri factam albo coagulo præcipitat, dum nec salium tyrannus, nec vitrioli concentratus aut dilutus acor illum minime mutat aut thalamo suo dissolvit, IDEM, inaudito fidelitatis exemplo.

USUS MEDICUS ad alvum laxandam multus, tum alias tum maxime in Saburra alcalina biliosa, quam pariter invertit utilis; quare & ructibus nidorosis & colicæ biliosæ, & diarrhææ & dysentericæ, & aliis ab eadem causa exortis morbis Tamarindi auxilio sunt. Decoquantur uncia semis unius dosi ut forma haustus, apozematis adiecto tartaro vini vel sale acetosellæ vel Anglicano, aut Sedlizenfi exhibeantur; alias etiam coctis in aqua Tamarindis senna Rheumve infunditur, ut inde vis purgans actuetur. Datur pariter pulpa Tamarindorum drachmarum trium uncia semis pondere cum salibus modo memoratis in lactis sero diluta. Cæterum electuarii commoda forma est nec gravidis nec iuvenibus exosa aut periculosa, dum Cassiæ & Tamarindorum iunctæ pulpæ Rheo & sale imprægnantur.

EX ACRIBUS.

GUMMI AMMONIACUM.

GALBANUM.

OPOPANAX.

SAGAPENUM, maiori assumpta dosi.

ALOE *Offic. Botanicorum* Classis Naturalis Liliorum. *Germ.* Aloe. *Gallis* Aloe. *Anglis* Aloe.

ALOE *foliis spinosis, confertis, dentatis, vaginantibus, planis, maculatis*, tres sub se varietates complecti-

plectitur, vulgarem *Hepaticam* officinis, floribus suave rubentibus, *Succotrinam* officinis, Guinensem maculatam, *caballinam* demum officinis. Rarioris usus caballina, nigrior, impurior, frequentioris hepatica, & succotrina puriores, purissima ex succotrina lucida facta.

Est vero Aloe officinarum expressus & inspissatus succus aloes, odoris nauseosi, saporis amarissimi, calidi, mirum corpus absque multa resina tenacissimum maximeque glutinosum, septimam sui ponderis partem vix resinofam habens, tamen omnium optime in spiritu vini rectificato, tum in spiritu vini, aqua, minime vero in vino albo solubile *Pharmacien moderne* l. c. tum ad ignem paulo longius decoctum enervatur & plane inefficax sit, ni dosis eius intendatur *HOFFMANN Observat. Physico-Chem.* ut & inde de infuccatis Aloes præparatis facilis sit censura.

VIS MEDICA alvum movens, purgans nota, granorum quindecim, viginti, triginta dosi; aperiens, obstructions, icterum solvens, a granis quatuor ad decem non infima. Notari meretur crebriorem eius usum ad hæmorrhoides disponere, & hæmorrhoides suppressas hoc medicamento revocari, tum non per se solam exhibendam Aloem esse, sed continuo cum aliis tenacitatem eius dividendum præscribendam, quæ res nonnullis arcana est; & inde encomia pilularum Francofurtensium aloeticarum, ut & anglicarum. Corpora vero, quæ aloes gluten dividant, sunt sal tartari, sapo venetus, saccharum, Manna, Mel, Bilis, ovorum vitellus: omnium optime Aloe cum bile animalium, & sapone veneto præscribitur. Anthelmintica non est, ex experimentis *RHEDI*, quibus constat, aloem, Colo-

cyn.

cynthidem, pluraque alia amara hac destitui efficacia, absynthium tamen, & corticem peruvianum hac haud carere. IDEM. Cæterum noxia dicitur Aloe biliosis & ad Hemoptoen dispositis.

Externe vis balsamica in multa utilis, in condituras cadaverum, in absterfionem fordidorum ulcerum, ossium carioforum curationem, adhuc ulceribus sinuosis, fistulis, soluta iniicitur. Multi exigua dosi collyriis etiam addunt.

PRÆPARATA esse possunt *Tincturæ* aloes aquosæ, vel spirituosæ extemporaneæ, fistulis utiles; *Elixir* proprietatis PARACELSI, aloen, crocum, myrrham, recipiens. *Pilulæ* RUFFI elixir proprietatis ficcum: alia præparata aloes infuccatæ suis placent Autoribus.

MERCURIUS dulcis grosso modo tritus. Lactantibus grana quinque, decem, pueris scrupulus datur.

EX ACRIORIBUS.

AGARICUS *Offic. Botanicorum* FUNGUS.
Classis Naturalis Fungorum. *Germ.* Lerchenschwam. *Gallis* Agaric. *Anglis* Agarike.

FUNGUS *laricis*, acer, nauseosus, vim eximiam ecoproticam habet, drachmæ semis, unius dosi, in pulvere, drachmarum duarum ad quatuor in infuso.

ASARUM p. 210.

CARTHAMI semina

HERMODACTYLI vide *Venena*.

IA.

IALAPPA *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis fructiflor. *Germ.* Ialappen-wurtz. *Anglis* Ialapp. *Gallis* Ialap.

IALAPPA *floribus congestis terminalibus erectis,* familiare purgans; infantibus grana duo, tria, quatuor, pueris debilibus grana sex, decem, adultis dimidia drachma, scrupuli duo conveniunt. Ialappa nulla indiget emendatione, *GEOFFROY Mat. Med.* & nulla huius medicamentis præparatio melior, quam ipsamet eius substantia, *IDEM. BOULDU. QUINCY.* *L. B. VAN SWIETEN T. IV.* maxime si saccharo teratur ut eius tenacitas resinosa, a qua imprimis metuum videtur frangatur. Tutum est anthelminticum. Nec resina uberius evacuat, imo sæpe minus, & semper cum molestia & torminibus *GEOFFROY*, ut in plurimis Chemica arte carere medicina possit & debeat *Pharm. moder. l. c.* dum enim in extractionem resinæ impensa cura fuit, in correctionem eiusdem nova impendi debet *QUINCY.*

PRÆPARATA. *Extractum* ad scrupulum. *Resina*, quam copiosam largitur, ad grana decem, duodecim, cuius tenacitas amygdalis dividenda, vel forma pulveris, vel emulsi dari potest, etiam spiritu vini soluta cum syrupo violarum: vis resinæ salibus multum acuitur; viginti alvi deiectiones, a semi drachma cremoris tartari, & duobus resinæ ialappæ granis *PECHLINUS* habet, haud familiari eventu.

MECHOACANNA *Off. Botan.* **CONVOLVULUS.** Classis Pauciflor. *Germ.* Mechoacan. *Gallis* Mechoacan. *Anglis* Mechoacan.

CONVOLVULUS *Mechoacan,* subinsipidus, inodorus, eccoproticus, infantibus haud incommodus grano-

granorum quinque ad decem, adultis drachmæ unius in pulvere, in infuso vero drachmæ unius ad quatuor pondere. Decoctione eius vis purgans perit. Hæc purgatio plurimum laudatur in catarrhosis, & frigidis affectibus epilepsiæ, asthmatis, arthritidis, strumarum.

SCAMMONEUM *Offic. Botanicorum* CONVULVULUS. *Classis Pauci-stam. Germ.* Scammonien. *Gallis* Scammonee. *Anglis* Scammony.

CONVOLVULI, *foliis sagittatis, postice truncatis, pedunculis ramosis, bifloris, gummoso-resinosus succus, amarus est, purgans, sanguinem solvens, exiguis dosibus venenatus.* L. B. van SWIETEN. Purgandi scopo a granis quinque ad quindecim exhibetur saccharo subactum scammonium. Diagrydium, & aliæ correctiones, inutiles. Resina laudabilis, a granis quinque ad decem in spiritu vini exhibenda. Cæterum acuendi intentione aliis purgantibus grana duo, tria adiciuntur. Sincerum habetur, quod cito solvitur in aqua, quam lactescere cum virore facit. RUSSEL *Medical observations and inquiries by a Society of physicians in London Vol. I.*

SENNA *Offic. Botanicorum* CASSIA. *Classis Pauci-stam. Germ.* Senes-Blätter. *Anglis* Sene. *Gallis* Senné.

CASSIA *foliolis subovatis, trium quatuor parium, & Sennam Alexandrinam, & Italicam species, complectitur.* Alexandrina folia & folliculos, Italica sola folia largitur. Sintne folia sennæ Italicæ Alexandrinis
Cranz *M. M. T. II.* P infe-

inferiora? LINNEUS negat, ut folia Alexandrina per excellentiam male præscribantur, & frequentius adhibeantur. An stipites tormina faciunt? L. B. van SWIETEN observare non potuit. Id decoctio efficit, ut etiam hypercatharsin excitent, HEISTER, sed etiam pulvis hæc facit, GEOFFROY. Cæterum antiquissimum purgans, datur forma pulveris a scrupulo ad drachmam semis, in infuso a drachmis duabus ad unciam semis, vel solum, vel cum aliis. Ingratum fennæ saporem folia scrophulariæ corrigunt, MARCHAND. *Acad. des Sciences*. Dosis dimidium ponderis fennæ ad hanc correctionem adæquata est, maior enim laxantem vim frangit *Acad. N. C. Vol. X. Cl. RITTER*. Senna decoqui non debet, nec Rheum nec Myrobalani, nec alia purgantia non acida, cæterum roboratūra magis, purgatura minus.

SOLDANELLA *Offic. Botanicorum*. CONVULVULUS. *Classis Pauci-stam. Germ.* Meerwinde. *Gallis* Chaux de Mer. *Anglis* Seecoole.

CONVOLVULUS *foliis reniformibus*, drasticum, hydragogum medicamentum est, hydropicis utile, tam in succo lacteo ad semi unciam, unam, dato hydropicis, quam in decocto, infuso, aut pulvere. Folia quinque in infuso theiformi dedit puellæ L. B. van SWIETEN, vigesies quinquies purgata est. Cæterum soldanellæ pulvis a scrupulo semis ad scrupulos duos, in infuso a drachma semis ad drachmas duas datur. Recentia folia œdemati applicata saluti sunt.

SYRU-

SYRUPUS, infusum florum Persicorum P. I.
P. 51.

TURPETHUM *Offic. Botanicorum* CON-
VOLVULUS. *Classis Pauci-stam. Germ.*
Turbith. *Gallis* Turbith. *Anglis* Turbith.

CONVOLVULUS *foliis cordatis, angulatis,*
caule membranaceo, quadrangulo, guminosus est, tar-
dus purgat, in hydrope, arthritide utilis: pro pur-
gante a granis septem ad decem, triginta, quadragin-
ta, in pulvere, a drachma semis, ad tres in infuso da-
tur. Rarioris est usus.

TURIONES SAMBUCI P. I. p. 57. sq.

EBULI p. 73.

E X A C E R R I M I S.

BRYONIA *Offic. Botanicorum. Classis Naturalis*
Incompletarum. Germ. Stickwurtz. Gallis
Colovrée. Anglis Bryonie.

BRYONIA *foliis quinquangulis, scabris, acris,*
amara, nauseosa, saporem, & odorem opio analogum
habet, ut instar opii agere videatur, NICOLAI. Ta-
men valide corpus mutat, acriter purgat, ut hydro-
picum etiam emungat, & mania oppofuerit SYDEN-
HAM, epilepsia alii. Parca quantitate emmenagogis
additum mire eorum actionem iuvare solet. Radix
pulverata ad scrupulum, drachmam semis, pro dosi
sumitur: drachmae unius, duarum pondere, in vino

P. 2

pro

pro haustu coquitur. Sucus raro datur; qui drachmæ unius dosi syrupo immisceri pro haustu posset. Extracti dosim drachmæ unius facit LINNÆUS. Externe potenter discentit cataplasma radice recentis crudum, siccatæ coctum, addito vino etiam sale ammoniaco, & tum pariter strumis utile. Fœcula inutilis.

COLOCYNTHIS *Offic. Botanicorum* CUCUMIS. Classis Naturalis Incompletarum. *Germ.* Coloquinte. *Gallis* Coloquinte. *Anglis* The bitter Gourde.

CUCUMERIS *foliis multifidis, pomis globosis, glabris*, amarissima pulpa, maxime drastica, ut etiam inflammet, exulceret, epilepsiæ opposita, LINNÆUS. Interno usu cautissime danda, & monet *Illustr.* van SWIETEN parcissima dosi datam pulpam egregium emmenagogum esse; dum V. G. illius pulvis aliis pulveribus ita additur, ut omni trihorio vel quadrihorio grani octava pars assumatur, aut etiam alia ratione pilulas ingrediatur.

Externe clysmatibus ad lethargum, apoplexiam serosam, maxime adhibetur hodie, ad drachmam unam. Præparata multis magis usitata sunt, ut

TROCHISCI ALHANDAL. Colocynthidis pulpa gummi arabico temperata, securior est simplici. Dosis a granis duobus ad decem; loco stimuli a grano uno, ad tria. *Extractum* habetur: est etiam *oleum*.

ELA-

ELATERIUM. vide *Venena*.

ESULA. vide *Venena*.

EUPHORBIIUM. vide *Venena*.

GRATIOLA *Off. Botanicorum*. Classis Naturalis Ringentium, *Germ.* Wild-Aurin. *Gallis* Gratiolle. *Anglis* Hedge-Hyssope.

GRATIOLA *floribus pedunculatis, foliis lanceolatis, serratis*: amara planta non solum alvum, sed etiam vomitum movet. Hydropicis convenit, & datur pro purgante in pulvere a granis quindecim ad triginta, in infuso a drachma una, ad duas, sed validum corpus requirit, *CHOMEL*. Est etiam purgans radix, quam pulverisatam a scrupulo semis ad drachmam semis *MORELLUS* exhibet, & idem præstare in dysenteria ac ipecacuanham, *BOULDU* affirmat, qui etiam insignem vim anthelminticam in ea lacti infusa invenit *Acad. des Sciences 1705*. Extractum non prostat.

GOMMI GOTTE *Offic. CAMBOGIA*
Botanicorum. Classis Multi-stam. *Gallis*
Gommegutte. *Anglis* Gamboge.

CAMBOGIA succum fundit resinoso-gummosum, hydropicis utilem, scopo purgandi, a granis duobus ad quatuor, a quatuor ad decem; sæpe etiam vomitum movet; in hoc medicamento id tenendum, quod licet emeticum, bis tamen lotum purgans placidum fiat, *IENSENIUS Prod. Act. Med. Havniensium*, & a granis quinque incipiendo, sensim ascen-

dendo ad grana quindecim, exhibendo alternis diebus, hydropicos curaverit. *Ibidem Observat.* V. licet dosi minori etiam sufficere NICOLAI reliquerit, scilicet gr. quatuor cum pulvere radicis squillæ & vinetoxici. Sed forma pulveris haud adeo conveniens ALLEYNE, nec sine lixivioso sale vel saccharo facilis, IDEM, optima pilularis vel boli. Multum salis habet hoc medicamentum, qui diureticus sit. BOULDUK *Acad. des Sciences.*

HELLEBORUS niger vide *Venena.*

IRIS p. 177.

MERCURIUS præcip. Albus

Flavus

Ruber p. 196. sq.

ROSÆ PALLIDÆ

SYRUPUS Rosarum solutivus.

SPINA CERVINA *Offic. Botanicorum.*

RHAMNUS. Classis Naturalis Incompletarum. *Germ.* Creutz - Beer. *Gallis* Neprun. *Anglis* Buck - thorn.

RHAMNUS *spinosus, foliis ovatis, acuminatis, serratis,* baccas habet nauseosas, amaras, purgantes, in arthritide utiles. Baccæ viginti, triginta numero, succus a drachmis duabus ad unciam semis, & syrupus unciam dosi, alvum satis movent. Usitatissimus est syrupus inde confectus, de *spina cervina*, vel etiam *domesticus* dictus, qui & infantibus datur drachmæ unius,

unius, duarum pondere, adultis uncia unius, duarum mole.

VERATRUM vide *Venena*.

PURGATIONEM
INHIBENTIA.

1. Oleosa.
2. Acida,
3. Adstringentiã. Simarouba.
4. Opiata.
5. Vomitoria.

CLASSIS DUODECIMA

ANODYNA

ET

NARCOTICA.

Quæ dolorem in toto vel parte leniunt, demulcent, mutando, vel tollendo causam, ANODYNA, atque hæc quidem varia ex materie peti possunt. Quæ vero solam animam captivant, & quasi inebriant, insensibilem reddunt, NARCOTICA, & maiori gradu STUPEFACIENTIA dicuntur.

Indicantur ad mitigationem symptomatum

1. Doloris.
2. Vigiliarum nimiarum a nimio motu spirituum.
3. In excretionibus nimis.
4. In convulsionibus.

LENIORA.

CHAMOMILLA Nostras

Romana p. 187. fq.

CHAMOMILLÆ Romanæ flores decocti, decoctum admodum salsum efficiunt, adeo quidem, ac
si